MŪSŲ PASTOGĖ

XL VIII Metai Australian Lithuanian Weekly Post Print Approved PP 255003/01774 Kaina - Price $1 9.9.1996 Nr.36 (2492)

Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

Lietuva - įvykiai ir komentarai

Rinkimai

Ateinančiuose Seimo rinkimuose dalyvauti ketina jau 33 partijos. Vytautas Landsbergis mano, kad mažųjų politinių partijų, kurios neturi galimybės patekti į Seimą, nenoras prisijungti prie įtakingųjų dešiniųjų partijų sudaro pavojų opozicijos sėkmei rinkimuose. V. Landsbergis ragino partijas prisiminti 1992 metų rinkimus, kuriuose 15% balsų buvo atiduoti partijoms, kurios nepateko į Seimą. Šie prarasti balsai, jo nuomone, būtų galėję padėti išvengti LDDP monopolio.

Seime priėmus 5 procentų minimalų balsų ribą partijoms, kai už jas balsuojama pagal sąrašą, galimybės tokiu būdu patekti į Seimą mažosioms partijoms sumažėjo ar net visai pranyko. Konservatorių ir krikščionių demokratų balsavimą už šį barjerą, Demokratų partija pavadino išdavyste. Demokratų partija rinkimų kampanijoje ketina „atvirai pasakoti rinkėjams apie apgaulingus Tėvynės sąjungos ir Krikščionių demokratų partijos veiksmus", pareiškė Demokratų seniūnas Saulius Pečeliūnas.

„Respublika" komentuoja Tautininkų sąjungos, Centro sąjungos, Demokratų partijos ir V. Adamkaus pasirašytą dokumentą, kuriuo deklaruojama vidurio pakraipos politinių jėgų santalka per artėjančius rinkimus. „Tačiau iškart kyla nepasitenkinimas: kodėl sutarimas yra deklaruojamas taip atsargiai ir niekino neįsipareigojant?", klausia „Respublika". Ir toliau išvedžioja:

„Lietuvos rinkėjo elgsena yra absoliučiai nenuspėjama. Tikrai sunku pasakyti, ar jį sužavės tokia asmenybių kaita. Ypač maždaug pusei rinkėjų aiškiai nepažįstamas V. Adamkus. Lietuvos rinkėjų potraukis lietuvių kilmės užsieniečiams yra tiesiog nuostabiškas. Kad ir kokią jaustum pagarbą V. Adamkui, jis yra lietuvių kilmės užsienietis, JAV pilietis, ilgai dirbęs federalinės valdžios struktūrose. Taigi nenuostabu, ne tik persisunkęs amerikietiška kasdienybe ir amerikietišku pasaulio suvokimu, bet ir politinę valdžią, valdymo struktūrą suvokiantis grynai amerikietiškai! JAV, kaip žinoma, yra milžiniška šalis, federalinė prezidentinė respublika. Kad ir kaip susitsi, nieko bendra su Lietuva. Tad amerikietiškos patirties įspaudas gali tik kenkalos padaryti. Šiuo atveju savas vidutiniokas geriau, negu įvežtas genijus".

Politika

Dar neapsisprendus ar bus balsuojama už Portugalijos ar Australijos kandidatūrą į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą, „Lietuva jau yra priėmusi politinį sprendimą 2001 metais pati kandidatuoti", sakė ambasadorius Jungtinėse Tautose Oskaras Jusys.

Iš atostogų grįžęs Prezidentas A. Brazauskas pasirašė dekretą, įpareigojantį Generalinę prokuratūrą, Vidaus reikalų ministeriją ir Valstybės saugumo departamentą sudaryti bendras grupes kovai su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija. Prezidento patarėjas teisėsaugos klausimams Zenonas Kalinas sakė, kad tai nėra naujų struktūrų kūrimas, nes neskiriama nei papildomų lėšų, nei darbuotojų. Prezidentas papildomų galių ar teisių niekam nesuteikia, tik siūlo suvienyti jėgas. Gražiai skambantis priešrinkiminis dekretas?

Ekonomika

Bedarbė Lietuvoje rugpjūčio 1 - mąją buvo sumažėjusi iki 6,8%, kas sudaro 118 500 asmenų, iš kurių 64 700 yra moterys.

Lietuvoje yra 10 didelių, sovietiniu užmoju statytų, mėsos perdirbimo įmonių, kuriose dirba 6860 darbuotojų. „Suprantama", rašoma „Lietuvos aide", „ne kievienas skerdžia, dar yra direktoriai, buhalteriai, tiekėjai ir vežėjai, gražios sekretorės ir protingi veterinarijos gydytojai. Per pirmąjį šių metų pusmetį jie parėžė ir sudorojo 70 068 galvijus ir 97 721 kiaulę". Toliau rašoma:

„Bandykim palyginti. Per 1996 m. pirmąjį pusmetį kiekvienas nepriklausomos šalies mėsos kombinatų darbuotojas papjovė vidutiniškai po 10,2 galvijo ir paskerdė po 14,2 kiaulės, kas mėnesį - po 1,7 jaučio ir 2,3 kiaulės, kiekvieną darbo dieną - vidutiniškai po 0,06 jaučio ir 0,09 kiaulės. Kad geriau įsivaizduotume, koks tai darbo našumas, tas smulkmenas paverskime vienetais. Pasirodo, 11 kombinatų darbuotojų turi visą dieną plušėti, kol paskerdžia ir sudoroja vieną lietuvišką kiaulę. O su vienu jaučiu kiaurą parą plūkiasi net 16 diplomuotų vyrų ir moterų".

Nuostabu, kad bedarbės lygis gan žemas.

Sveikata

Jos ieškoma ne vien tik medicininiais būdais. Daug kartų kartojamas skelbimas laikraštyje, kviečiant nemokamai (įėjimas nemokamas) susitikti su nusipelniusiu Ukrainos gydytoju ir žinoma Ukrainos netradicinių metodų gydytoja. Apsilankę susitikimuose jūs sužinosite kaip: atsikratyti pačių sunkiausių metų metais jus kamavusių ligų; atsikratyti blogų akių poveikių ir užkalbėjimų... ir t.t. Palangoje moterų paplūdimyje krūmuose veikia būrimo salonas. Už 10 litų būrėja, pažiūrėjusi į delną ir išmetusi kortas, pasakoja apie vaikų ligas ir kitką.

Tėvynėje tik ką pasibaigė karštas rugpjūtis. Rugių ir kviečių gubos jau daržinėse. Į tėvynę ateina ruduo!..

Smulkmenos

Lietuvoje veikianti komisija, nagrinėjanti sovietų okupacijos ir Rusijos kariuomenės padarytą žalą, vien Lietuvos gamtai padarytą žalą vertina 1,7 milijardo (bilijonų) JAV dolerių. Ltn. Vytautas Voveris „Lietuvos aide" rašo, kad Lietuvos kariuomenėje daug kur kalbama rusiškai. „Rusų kalbos vartotojams yra tik viena kariuomenės blogybė. Tai pereinamojo laikotarpio reiškinys, jis išnyks. Yra ir kita problema, kur kas didesnė - karininkų liktinių kalba apskritai. Tai ne kalba, o puskalbė. Rusiškos sakinių konstrukcijos, žargonas, berbarizmai, triaukščiai rusiški keiksmažodžiai".

Gabrielius Žemkalnis

Žinių šaltiniai: „L.a.", „L.r.", „Lithuanian Weekly", „Respublika", BNS.

Rusijos grėsmė Baltijos šalims

Jei eina kalba apie Rusiją, tai pasaulio dėmesį, bent iki šiol, kaustė žvėriškas karas Čečėnijoje. Tačiau yra ženklų, kol kas dar miglotų, bet tikroviškų, jog Maskva rengiasi naujai ofenzyvai - šį kartą prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją. Taip rašo žymi amerikietė apžvalgininkė G. A. Gayer dienraštyje „Washington Times". Spausdiname jos straipsnio vertimą, kurį neseniai perdavė Laisvosios Europos radijas iš Prahos.

Žurnalistės nuomone, Rusijos pareigūnai nuolatos siunčia grąsinimus, nukreiptus prieš glėžną Baltijos valstybių nepriklausomybę. Ji primena Rusijos užsienio reikalų ministro Primakovo pasisakymą rugpjūčio 9 dieną „Izvestijose", kad Rusija ne tik kategoriškai, bet ultrakategoriškai priešinasi Lietuvos, Latvijos ir Estijos priėmimui į NATO. Po to, gynybos ministras generolas Rodionovas pareikalavo, kad Rusija turėtų laisvą priėjimą prie visų Baltijos šalių uostų, kad Baltijos šalių teritorijoje nebūtų dislokuojama jokių trečiosios šalies karinių dalinių ir, kad baltiečiai nebūtų įsileidžiami į jokias karines sąjungas, kurios bent potencialiai galėtų būti nukreiptos prieš Rusiją. Ir pats B. Jelcinas neseniai pasiuntė asmenišką laišką

Nukelta į 2 psl.

Trumpai iš visur

Po ilgos derybų sesijos rugpjūčio 31 d. Aleksandras Lebed Rusijos vardu pasirašė taikos sutartį su Čečėnijos sukilėlių kariniu vadu generolu Aslan Maschadov. Sutarties sąlygas Boris Jelcino vardu aprobavo ministras pirmininkas Viktoras Černomyrdinas. Rusija tuoj pat išveda iš Čečėnijos visas savo karines pajėgas. Čečėnija atideda nepriklausomybės svarstymą penkiems metams iki referendumo 2001 metų gruodžio mėn. Sutartyje nėra duota jokio vaidmens rusų pastatytai Doku Zavgajevo vadovaujamai kvislingų vyriausybei.

Vos pasirašius sutartį, Boris Jelcinas pareikalavo raštiško A. Lebed raporto, kad neva tai neteisėtai pakeistas sutarties autorizuotas tekstas. Jis atsisakė asmeniškai susitikti su A. Lebed. Stebėtojai mano, kad B. Jelcinas nenori bet kokio referendumo Čečėnijos ateičiai nuspręsti, ypač tada, kai prezidentu bus nebe jis pats, o galbūt A. Lebed.

Rugsėjo 2 d. Maniloje pasirašytas kitas taikos susitarimas, šį kartą tarp filipinų vyriausybės ir musulmonų sukilėlių, kuris turėtų užbaigti ketvirtį šimtmečio užtrukusį konfliktą, pareikalavusį 125 000 gyvybių. Susitarimą pasiekti padėjo Indonezijos ir tarptautinis Islamo organizacijos tarpininkavimas.

Indonezijoje pradėjo smarkiai plisti naujas apiplėšimo metodas. Plėšikas gatvėje ar prekyvietėje užhipnotizuoja savo auką ir asmuo pats geruoju atiduoda savo pinigus ir brangenybes plėšikui. Per keletą mėnesių Indonezijoje tokiu būdu buvo apiplėšti keli tūkstančiai žmonių, netekusių milijonus dolerių. Yra ir nukentėjusių užsieniečių, jų tarpe australų turistų.

Rugpjūčio 29 d. Norvegijai priklausančioje Špicbergeno saloje nukrito keleivinis rusų lėktuvas („Tupolev 154“). Žuvo visi keleiviai ir įgula, viso 141 asmuo.

Lėktuvas atskrido iš Maskvos su ukrainiečiais ir rusais angliakasiais bei jų šeimomis. Pasinaudodami 1920 metų sutartimi, priteisusia Svalbard salyną Norvegijai, bet suteikdami teisę Rusijai ten kasti anglį, rusai Špicbergeno saloje turi dvigubai daugiau savo piliečių, negu ten yra gyvenančių norvegų.

Izraelio gynybos ministrui Jicak Mordechai davus leidimą intensyviai plėsti žydų naujakurių gyvenvietes Palestinos arabų srityse, atsirado įtampa santykiuose su arabų lyderiu Jaser Arafat. Izraelio kariams ir policijai uždarius sienos praėjimo punktus, neįvyko ir Arafato įsakytos arabų protesto demonstracijos Rytų Jeruzalėje. Norvegijos vyriausybė imasi iniciatyvos vėl suvesti Izraelio ir Palestinos diplomatus prie derybų stalo.

Pasinaudodamas kurdų tarpusavio nesutikimais, Irako prezidentas Saddam Hussein bando atgauti sukilusią šiaurinę Irako dalį. Rugpjūčio pabaigoje Irako tankų divizijos užėmė neoficialią kurdų sostinę Arbil ir apšaudė Sulaimanijos miestą. Iraką neva tai kviečia kurdistano Demokratinė partija, prieš Irano remiamą Patriotinę Kurdistano uniją.

Rugpjūčio 29 d. JAV prezidentas Bill Clinton įsakė visiems JAV daliniams Persijos įlankos srityje bei Vidužemio jūroje būti parengties stovyje. Irakas pareiškė, kad pasitrauks iš užimtos srities.

atkelta iš 1 psl.

Amerikos prezidentui B. Clinton, kuriame Rusijos prezidentas triukšmingai, priešišku tonu tiesiog grąsino Amerikai tuo atveju, jeigu Baltijos valstybės būtų priimtos į NATO.

Dėl šių poslinkių giliai susirūpino Šiaurės šalys. Judrusis Švedijos ministras pirmininkas Persson gegužės mėnesį sukvietė pirmąjį Baltijos jūros regiono valstybių vadovų susitikimą Gotlando saloje, kur siūlė visus šią jūrą supančius kraštus, įskaitant Rusijos Sankt Peterburgo sritį, supinti į vieną ekonomiškai klestintį regioną. Bet, nepaisant viso to, teigia vienos Šiaurės šalies ambasadorius, tiesos momentas NATO atžvilgiu artėja. Juk rusai Vakarams sako: darykit ką norit, bet tik ne Baltijos šalyse. O Vakarams visiškai nepriimtina palikti Baltijos šalis Rusijos įtakos zonoje.

Anot žurnalistės G. A. Gayer, akyliausi padėties stebėtojai mano, kad Maskva rengiasi „pilkosios zonos“ susidarymui pietrytinėje Baltijos pakrantėje. Tai būtų nestabilumo zona, kurioje maišytųsi skirtingų civilizacijų bei jėgų interesai, kas galėtų vesti prie pavojingų nesusipratimų. Žurnalistė cituoja LER žinių skyriaus darbuotojo P. Goble nuomonę, kad karas Čečėnijoje leido atsikvėpti visiems kitiems Rusijos pakraščiuose esantiems kraštams. Bet jeigu rusai Čečėnijoje pralaimės, jie norės atsigriebti kur nors kitur, ir geri kandidatai šia prasme būtų Krymas ar Baltijos šalys. Goble bijo, kad nesusidarytų tokios sąlygos, kokios privedė prie pasaulinių karų, kai neapibrėžto saugumo zonose tarp Rytų ir Vakarų jėgos centrų guli silpnos valstybės, kurias viena ar kita pusė išnaudoja savo galios demonstravimui. Pasak Goble - ir priešingai Vašingtone įsigalėjusiai nuomonei - Rusija nebūtinai slenka demokratijos ir laisvojo ūkio link. Yra pavojus, kad Rusijoje įsisvyraus nestabili, chaotiška valdžia su dvaro politika Europai sergančiu caru ir įvairiais dvariškiais, įsivėlusiais į įvairius sąmokslus ir su aižėjančia kariauna. Mes niekada nematėme branduolinės valstybės tokioje būklėje, ir tai man kelia baimę, baigia cituoti analistą P. Goble „Washington Post“ žurnalistė G. A. Gayer.

J. Rubas

Atostogos Lietuvoje

Antanas Laukaitis

Pagaliau saulė ir Palangoj

Jau antra savaitė kaip gražiąjame pajūrio kurorte Palangoje saulė linksmina gausius vasarotojus. Atsiduso ir visi šio miesto verslininkai, viešbučių savininkai ir net daugelis žmonių, nuomojančių vasarotojams kambarius ir vasaros metu užsidirbančius sau pridėtines pajamas. Atvažiavus į autobusų stotį, prie naujai atvykusių žmonių tuoj pat pripuola moterėlės ir siūlo kambarius už 10 -20 litų (ir pan.) į parą. Tačiau šios kainos kyla, kai tik danguje pasirodo daugiau saulės ir ypatingai savaitgaliais, kai privažiuoja daugybė vasarotojų iš visos Lietuvos. Nemažai ir iš užsienio - iš Vokietijos, Lenkijos, Rusijos. Vis tiek čia kainos yra mažesnės negu jų kraštuose. Tačiau dabar Palangoje jau yra labai ištaigingų ir prabangių viešbučių bei poilsio vilų. Vienas iš tokių yra viešbutis - restoranas „Du broliai“. Viena para šiame viešbutyje kainuoja nuo 400 iki 800 litų (beje, vienas australiškas doleris kainuoja tris litus). Šiame viešbutyje daugiausiai apsistoja užsieniečiai ir žinomi turtingi lietuviai. Kituose prabangiuose viešbučiuose, kaip „Po kaštonu“, „Žalias namas“, „Mūza“ ir kituose, kainos maždaug nuo 200 iki 400 ar 800 litų per parą.

Vasarojau ir aš čia savaitėlę. Gyvenau puikiame dujų pramonės koncerno viešbutyje. Jo vadovai kadaise viešėjo pas mane, o dabar labai gražiai priėmė mane Palangoje. O gyvenimas Palangoje tikrai teka kurortui priderama srove. Jau nuo pačio ryto prasideda kelionė link pajūrio, pasivaikščiojimai po miestą ir įdomesnių vietų apžiūrėjimas. Ilgoji Vytauto gatvė, ypač netoli Basanavičiaus gatvės, vedančios į pajūrį ir garsųjį Palangos tiltą, nusėta įvairiausiais prekystaliais, pilnais gintaro ir kitokio meno kūrinių. Čia ir dailininkai vietoje piešia pageidaujančių portretus, čia ir gatvės koncertai, ir visokie kitoki dalykai vyksta. O žmonių, žmonių... Ypač dabar, kai vasarai baigiantis toks gražus oras, visi iškuba čia. Vienoje vietoje tiek daug žmonių jokiame Australijos kurorte nerasi. Tai pagaliau labai suprantama, juk Palanga vienas toks prestižinis kurortas, ir čia pavasaroti taip pat yra prestižinis dalykas. Link vakaro gražioji Basanavičiaus gatvė, kur kavinės ir restoranai gal viena nuo kitos tik kas 50 - 100 metrų, tampa pasirodymo, ypač moterų, vieta. Dieniniai maudymosi apdarai pakeičiami į išeigines sukneles ir vaikščiojama pirmyn atgal. Atviruose ore pastatyti restoranų staliukai, grojant muzikai, o vakarais dar ir atliekant programas, pritraukia vasarotojus alaus stiklui, vakaronei, maloniam poilsiui ir pastebėjimui tų gražių saulėje įdegusių Lietuvos moterų ir merginų. Kiek vėliau prasideda jau visai skardi muzika, šokiai ir pirmosios tarpusavio pažintys. Laikas čia taip greitai bėga, kad nepastebi, kaip vidurnaktis ateina, o po to jau ir puikių atostogų savaitė prabėga.

Sutinkam sportininkus. Iš kairės - A. Sabonis, A. Laukaitis ir J. Obeliūnas.

Be linksmosios kurortinės dalies, čia vyksta ir rimti renginiai. Štai Gintaro muziejuje jau tradicija virto klasikinės muzikos „Nakties serenados“ koncertas. Jam vadovauja dirigentas profesorius Saulius Sondeckis. Koncerte daugiau lankosi vyresnės kartos ir rimtesnė publika, o jos nėra per daug. Jaunesnioji karta daugiau mėgsta kavinių muziką ir ten vykstančius pasilinksminimus.

Palangoje vasaros metu vyksta ir konkursas „Miss Kurortas“. Šių metų konkuso nugalėtoja ir „Miss Kurorto“ titulo laimėtoja tapo 17 - metė palangiškė Lijana Vitkauskaitė. Vėliau ji buvo pagrobta vieno „keturkampio“ mafijozo, kelias valandas vežiota po Palangą, prašyta ir grasinta, kad ji uptų to mafijozo mergina, tačiau galų gale buvo paleista.

Atvykus į Vilnių ir aš buvau prašytas būti teisėju konkurse „Mrs Lietuva“. Šio gražaus renginio garbės svečiu buvo ir buvusi „Miss Australia“ Virginija Radinaitė. Ji kaip tik tuo metu su savo tėvu svečiavosi Lietuvoje. Jau ketvirtą kartą man teko būti teisėju, renkant gražiausias merginas ir ponias. Tai gana įdomus ir ne taip jau lengvas darbas - prieš tave visas tuzinas labai gražių moterų, o išrinkti reikia tik vieną.

Nukelta į 3 psl.

SKELBKITĖS „MŪSŲ PASTOGĖJE“ – VISI ŽINOS

...kelta iš 2 psl.

...Po olimpiečių sutiktuvių

...Nežinau, ar daug Australijoje buvo ...doma olimpinių žaidynių, ypatingai ...da dalyvaudavo jose ne australai ...rtininkai. Amerikoje tai užsienie...i, o tarp jų ir lietuviai, reiškė Ame...os televizijai protestus, kad Ame...os televizija rodė išimtinai tik tai, kur ...lyvavo Amerikos sportininkai. Čia, ...etuvoje, lietuvių žaidynės buvo labai ...ug rodomos. O apie krepšinį tai nėra ... ir šnekėti. Juo sirgo visa Lietuva. Ir ...da buvo žaidžiama (Lietuvos laiku) ...ečią valandą nakties, žmonės ...miegojo, stebėjo rungtynes. Žinoma, ...ė kartu su jais. Įdomiausiai buvo, kai ...etuvos krepšinio komanda žaidė su ...stralais ir visi manęs klausė už ką aš ...ebu". Koks klausimas? Tiek ir aš, ir ...i kiti tuo metu čia buvę „australai" ...audėme nykščius už Lietuvą. Man, ...eje, Lietuvos pralaimėjimas būtų ...ėnavęs visą tuziną saboninių (dide...ių) šampano butelių. Džiaugėsi visa Lietuva, kai buvo laimėtas bronzos medalis, nors su truputį didesniu lai...mės žiūpsniu paskutinėse minutėse galėjo laimėti ir prieš jugoslavus.

O sportininkų sutikimas Vilniuje bu...o tikrai labai įspūdingas. Kalnų parke dalyvavo virš 25 000 vilniečių. Spor...ininkų pristatymas, ąžuolo vainikai, ...dona, skilandžiai ir gėlės, specialios ...oostos ir nenutrūkstantys „Valio!" ...rodė, kaip mylimi ir gerbiami šie Lietuvos sportininkai. Po oficialių ...eginių vyko vaišės Olimpiniame ...omitete, Šarūno Marčiulionio (ir ma...o) gyvenamam gretimame „San Vitas" ...ešbutyje, kur sportininkai jau galėjo ...ug laisviau atsigauti.

Prezidentūroje buvo filmuojamos ir rodomos per televiziją. Po iškilmių Prezidentas pakvietė sportininkus pietums, kurie vyko „Draugystės" viešbutyje. Iškilmėse ir pietuose kaip garbės svečias dalyvavau ir aš. Pietūs buvo nuostabūs, su lietuviškais valgiais - šaltibarščiais, cepelinais ir labai skaniais vėdarais. Sportininkai ir aš tuos vėdarus valgėme nesivaržydami - vis tiek grįžus namo teks rimtai mesti svorį.

Grįžę namo olimpiečiai, ypatingai krepšininkai, buvo labai supykę ant žurnalistų ir visai nenorėjo su jais kalbėtis. To priežastis buvo ta, kad keliuose Lietuvos dienraščiuose gana užgauliai buvo aprašoma olimpinė krepšinio rinktinė bei paskiri jos žaidėjai. Netgi buvo pasakyta, kad jei jie gaus medalį tai bus sutikti su ąžuolo vainikais Kalnų parke, jei ne - tuomet tik aerodrome. Kilo triukšmas spaudoje ir dėl trijų krepšininkų, kurie buvo pasiųsti atgal į Lietuvą. Spauda puolė trenerius, o jie pasakė, kad jaunieji žaidėjai, laimėję Europos jaunių pirmenybes, pasidarė komandoje didelės „žvaigždės" ir nenorėjo trenerių klausyti, o tada buvo likęs tik vienas kelias - atgal į Lietuvą...

Teko ir man kone su visais krepšininkais pabendrauti ir nuoširdžiai pasikalbėti, nes visi mus, „australus", čia labai gerbia ir daugumos svajonė kada nors ilgesniam laikui vėl atvykti pas mus. Š. Marčiulionis pasakė, kad norėtų nors pusmetį pailsėti Australijoje ir galutinai pagydyti savo kojas. Tačiau daug darbo ir rūpesčių jis turi su savo krepšinio mokykla, kurios komanda netrukus vyks į Kanadą. A. Sabonis - Sabas, kaip jį draugai vadina - į australų sveikatą su manimi išgėrė alaus

Lietuvos prezidentas A. Brazauskas su Lietuvos krepšininkais Atlantoje.

Rugpjūčio 12 - tą Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamente buvo specialiais medaliais apdovanoti olimpiečiai, užėmę 3 - 6 vietas. Taip pat jiems buvo įteikti 800 000 litų, kuriuos Vyriausybė paskyrė laimėjusiems krepšininkams. Žaidėjai premijuoti buvo nevienodai - pasiekę geresnius rezultatus gavo daugiau, prastesnius - mažiau. Po apdovanojimų vyko oficialus sportininkų priėmimas pas Prezidentą. Prezidentas, pasveikinęs sportininkus gražiu žodžiu, Gedmino I laipsnio ordinus įteikė treneriui V. Garastui, A. Saboniui ir Š. Marčiulioniui. Kiti gavo po tą patį žemesnio laispnio ordiną. Visos iškilmės Sporto departamente ir stiklą ir pasakė, kad vieną dieną tikrai apsilankys kengūrų krašte. Jis, nors ir labai mažai kalba, labai nuoširdus ir daugiausiai iš visų krepšininkų mėgstamas Lietuvoje. R. Kurtinaitis save vis dar skaito pusiau australu. Jis buvo galvojęs tapti Seimo nariu, tačiau prancūzams pasiūlius 15 000 dolerių už sezoną, išvažiavo į Prancūziją.

O Geelongo krepšininkas ir treneris Jonas Obeliūnas jau baigė savo dviejų mėnesių viešnagę ir vaikų treniravimą Š. Marčiulionio krepšinio mokykloje. Jis čia labai populiarus, jo nuotraukos ir pasikalbėjimai buvo spausdinami daugelyje Lietuvos laikraščių. Gera propaganda Australijai!

Australijos užsienio reikalų ministro padėka

p. Viktorui Šliteriui, LR garbės konsului, Lietuvos R. konsulatas, NSW, 40b Fiddens Wharf Rd., Killara, NSW 2071

p. Alexander Downer
Užsienio Reikalų Ministras
Parlamento rūmai
Canberra, A.C.T. 2600

Mielas p. Šliteri,

rašau, kad išreikščiau mano nuoširdų įvertinimą didelių Jūsų pastangų, kurias Jūs padarėte, paremdamas Australijos kandidatūrą vienam periodui Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje. Jūsų moralinė ir energinga akcija – Lietuvos valdžios asmenų tarpe buvo labai naudinga mūsų kampanijai, kaip Lietuvoje, taip ir bendrai Baltijos regione. Dėka Jūsų ir kitų pastangų, dabar mūsų perspektyvos užsitikrinti Lietuvos paramą mūsų kandidatūrai yra teikiančios daug vilčių, ir mes tikime - tai netolimoje ateityje virs tikrove.

Dar kartą dėkoju Jums už nuolatinę paramą ir reiškiu daugkartinę Australijos valdžios padėką.

Jūsų Alexsander Downer

PĖDSEKYS

Rinkosi Melburno skautininkai

Rugpjūčio 13 d. Lietuvių parapijos namuose įvyko Melburno skautininkų ramovės sueiga, pravesta ramovės pirm. s. Birutės Prašmutaitės. Sueigoje dalyvavo rajono vadijos nariai, ramovės skautininkai ir skautininkės.

Sueigos metu skautininko įžodį davė s.v. Juozas Lukaitis, veiklus „Džiugo" tunto vadovas. Įžodį pravedė v.s. Henrikas Antanaitis.

Oficialioji sueigos dalis užbaigta pagiedant „Ateina naktis".

Sueigos metu dar tartasi ateinančio LSS Australijos rajono 50 - mečio minėjimo reikalais.

Sekanti ramovės sueiga būsianti lapkričio 19 d.

⚜

Truputis žinių apie naująjį skautininką. Kaip rašoma „TA" 33 - me numeryje, naujasis skautininkas „yra iškilus akademikas, baigęs teisės mokslus su aukštais pagyrimais, advokatas, notaro titulu, turi savo advokatūros įstaigą. Kasmet atlieka tarnybą Australijos karo laivyne, kur eina vadovaujančias pareigas".

P s. J. Lukaitis dabar vadovauja „Džiugo" tunto prityrusių skautų draugovei, prieš tai yra vadovavęs jaun. skautų vienetui. Yra vadovavęs skautų ir skaučių .stovykloms, apdovanotas Vėliavos žymeniu (1994 m.).

(P.D.)

⚜

Rugpjūčio 24 d. Sydnėjuje lankantis LSS Australijos rajono brolijos atstovui, v.s. Henrikui Antanaičiui, susitikta su Sydnėjuje reziduojančiais rajono vadijos nariais - j.v.s. fil. Vytautu Vaitkum ir v.s. Bronium Žaliu. Tartasi jubiliejinės rajoninės stovyklos, LSS vadovybės rinkimų ir kt. reikalais.

B.Ž.

LSS Australijos rajono jubiliejinė stovykla

LSS Australijos rajono jubiliejinės stovyklos vadija kviečia į rajoninę jubiliejinę stovyklą „Eukalipto šešėlyje", rengiamą Gilwell Park skautų stovyklavietėje, 1997 metų sausio 2 - 11 dienomis.

Visi buvę ir šiuo metu esą skautai bei skautės kviečiami į šią stovyklą atšvęsti šį, mums taip reikšmingą, 50 - ties metų lietuvių skautavimo Australijoje jubilieju.

Tie, ypač buvę vadovai, kurie negalės stovyklauti pilną laiką, prašomi apsilankyti sausio 5 d., sekmadienį, ir drauge su visais atšvęsti šią jubiliejinę sukaktį.

Laukiame atvykstant!

Dėl informacijos apie stovyklą kreipkitės pas v.s. Narcizą Ramanauską, 95 Vicki St., Forest Hill, Vic. 3131. Tel. (03) 9877 4570.

Organizacinis stovyklos komitetas

KULTŪRINĖSE PARAŠTĖSE

Rašytoją Antaną Skirką prisiminus

(Mirties 10 - čiui)

Atrodo, lyg dar tik vakar būčiau kalbėjęs su rašytoju Antanu Skirka, girdėjęs jo tvirtą balsą, skaitantį Lekcijas šv. Jokūbo bažnyčioje, Lidcombe, kai net netyčia pamaldų metu užsnūdę senukai ir senukėlės šoktelėdavo iš staigiai suėmusio snaudulio karštą sekmadienio rytą... O štai jau dešimt metų, kaip savo tarpe nebeturime šio iki širdies gelmių patrioto tautiečio, Dievo apdovanoto dideliu pasakotojo talentu, ištikimo bičiulio.

Jonas Antanas Skirka - legendų ir pasakojimų kūrėjas, visuomenininkas, gimė 1914 m. balandžio 23 d. Kiziškių kaime, Sasnavos valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Kaip apsišvietęs lietuvis patriotas, karys, aišku, užkliuvo raudonajai „valdžiai" - buvo kalintas pirmaisiais sovietų okupacijos metais ir tik laimingo sutapimo dėka jam pavyko išvengti tremties ar gal net ir mirties.

Į Australiją atvyko 1949 metais. Čia plačiai išsiskleidė jo, kaip lietuviškosios spaudos bendradarbio, rašytojo talentas. Bendradarbiavo Antanas Skirka visoje eilėje laikraščių ir žurnalų jau prieškarinėje ir išeivijos spaudoje. Išleido pasakojimų ir legendų knygas: „Kur bėga Šešupė" (1964 m.), „Ilgiuosi tavęs" (1971 m.), „Iš mano draugų paukščių gyvenimo" (1982 m.), „Be tėviškės" (1984 m.), „Sūduvos krašto padavimai ir legendos" (1985 m.) ir du eilėraščių rinkinius - „Tu esi nepamirštama" (1975 m.) ir „Mintimis į tėvynę" (1982 m.). Jo kūrybos pluoštai buvo spausdinti „Australijos lietuvių metraštyje" I t., almanache „Plunksna ir žodis" ir Australijos ir Amerikos lietuvių išeivių spaudoje. Buvo nuolatinis literatūros vakarų programų dalyvis.

Mirė Antanas Skirka 1986 m. rugpjūčio 7 d. Sydnėjuje.

Prisimindami Velionį jo mirties dešimtmečio proga, spausdiname 1961 m. „Metraštyje" spausdintą pasakojimą apie „Vabalkšnės tilto vaiduoklius".

Bronius Žalys

Siuntiniai į Lietuvą iš Sydnėjaus

Informuoju, kad , atsižvelgiant į bendruomenės narių reikalavimus, bus organizuojama kalėdinių dovanų siunta į Lietuvą. Kaip jau anksčiau esu informavęs, sąlygos iš Lietuvos yra tokios: jūsų dovanos privatiems asmenims nesiskaito, kaip labdara, bet kaip normali pašto siunta ir siųsti galima viską, išskyrus ką siųsti draudžia pašto taisyklės. Labdarą (Humanitarian Aid) galima siųsti labdaros organizacijoms, senelių ir našlaičių namams. Dėžių svoris neturi viršyti 31,5 kg. ir jų vertė neturi būti didesnė kaip 400 litų. Sekančios siuntos dėžių išmieros bus 35x35x65 cm. Prie dėžių įpakavimo pridėtame sąraše reikės išvardinti viską, kas yra dėžėje. Toks yra muitinės reikalavimas. Persiuntimo kainą paskelbsiu vėliau, kadangi dar vyksta derybos su nauja firma Australijoje ir Lietuvoje. Kaina nebus didesnė kaip 65 doleriai, greičiausiai, ji bus žemesnė, kada paaiškės visi siuntimo klausimai. Užsakymus prašau siųsti iki rugsėjo 22 d. telefonu (02) 9727 3131 arba palikti jūsų užsakymą ant atsakovo (answering machine). Palikdami užsakymą ant automato, praneškite savo pavardę ir telefono numerį. Užsakymus siųskite kuo greičiau, kadangi laiko liko nedaug, kad siuntiniai galėtų pasiekti adresatus prieš Kalėdas.

A. Kramilius
Sydnėjaus apylinkės valdybos įgaliotinis

Žurnalas "Gimtasis kraštas"

Kviečiu užsiprenumeruoti "Gimtąjį kraštą", kuris yra pasikeitęs į žurnalą ir toliau eina, kaip savaitinis leidinys. Tai, bene, įdomiausias žurnalas, kuris patenkins įvairių skonių skaitytojus. Australijos lietuviams jame skiriamas ypatingas dėmesys. "Gimtasis kraštas" laukia korespondencijų iš Australijos lietuvių gyvenimo ir kultūrinės veiklos. Paskutiniame žurnalo numeryje rašoma apie adelaidiškius aktorių Bronių Reinį, J. Bočiulį, melburniškę Danutę Baltutienę, iš Sydnėjaus didesnio dėmesio susilaukė dr. Alfonsas Viliūnas ir eilė kitų.

Žurnalą galima užsisakyti nuo bet kurio laiko ir jis pasieks Australiją oro paštu per savaitę. Kaina metams 90 JAV dolerių arba 120 Australijos dolerių. Užsakymus siųsti drauge su asmeniniu čekiu "Gimtajam kraštui", 83 Queen St., Canley Hights 2166.

Antanas Kramilius
"Gimtojo krašto" atstovas Australijoje

AUKOS

"Mūsų Pastogei"

V. Ratkevičius	NSW	$5
I. Norvydienė	Vic.	$5
C. Protienė	NSW	$5
P. Šiaučiūnas	Tas.	$15
R. Kaunienė	Vic.	$5
V. Bosikis	Vic.	$5
J. Šniras	Vic.	$10
J. Meiliūnas	Vic.	$10
P. Džiugelis	SA	$10
V. Stagis	Vic.	$10
A. Kaspariūnas	Vic.	$10
Br. ir A. Staugaičiai	Vic.	$10
A. Varkalienė	Vic.	$25
M. Černiauskienė	NSW	$5

Dėkojame už aukas.

Red.

Vabalkšnės tilto vaiduokliai

Antanas Skirka jaunystėje.

Nuo mūsų kaimo ligi šiaurės pusėje esančio miško plačiu ruožu tęsėsi didelės Plikbalių pelkės. Liūdna ir niūri buvo tų pelkių išvaizda. Kemsynai, liūgynai su juose telkšančiu parudavusiu vandeniu. Vienas kitas atsiskyrėlis išsikerojęs karklas, į vandenį šakas sumerkęs. Kur ne kur augąs nuskurdęs alksniukas ar susirietęs, sukumpęs beržiukas, savo gyvybę terodąs tik keliais viršūnėje žaliuojančiais lapeliais. Miške tos pelkės baigdavosi keistu, jokio vardo neturinčiu upokšniu. Jo vanduo tyvuliavo miške tarp lėkštų ir klampių krantų, apaugusių alksniais ir eglaitėmis. Vasarą upokšnio vandenyje geltonais ir violetiniais žiedais pražysdavo didžiuliai vilkdagiai, vešliai sužėlę builiai ir vandens lelijos. Atitekėjęs mišku iki ąžuolais apaugusios aukštumėlės, upokšnis staiga baigėsi. Čia jis išsiliejo į didelę balą, kurios viduryje vanduo buvo juodas kaip smala ir nuolat sukosi neramus verpetas, lyg pati žemė pražiota burna sugertų upokšnio vandenį. Aplinkui verpetą neaugo jokie vandens augalai, nes dugno tenai, jei tikėti žmonių pasakojimais, iš viso nebuvo. Vasaros sausrose, vandeniui sumažėjus, verpetas sukosi pamažu, vos pastebimai. Rudenį ir pavasarį verpete vanduo putodavo, taškydamasis purslais.

Skersai pelkių, siauriausioje jų vietoje, nuo senovės buvo supiltas didelis vieškelis. Netoli vieškelio iš rytų pusės į pelkes įtekėjo didokas upelis Vabalkšnė. Judri upelio srovė plačiai išsiliedavo pelkėse ir nurimdavo. Priartėjusi vieškelį, Vabalkšnė vėl smarkiau sukrusdavo. Čia pelkės kaip ir baigėsi, atsišliedamos į aukštesnį krantą, ir toje vietoje augo labai storo kamieno, samanų samanomis apžėlęs, su nusvirusia - padžiūvusia viršūne didžiulis alksnis. Aplinkui augo daugybė jo stiprių atžalų ir milžinas alksnis atrodė tartum karšinčius senis, savo vaikų globojamas. Vabalkšnės srovė, atsimušusi į pelkių veterano alksnio šaknis, pabūgdavo šio milžino jėgos. Iš piktumo išraususi prie jo kojų plačią ir gilią sietuvą, ji mesdavosi į šalį ir, stačiai kirsdama vieškelį, paliįsdavo po tilt... Nuo čia, versdama pelkėmis dvokiant... vandenį, padarydavo kilpą apie Sen... kaus smėlio kalniuką, o toliau jau tekė... jo žaliuojančiomis lankomis.

Vos prasidėjus pavasariui ir Vabal... kšnei dar nespėjus pilnai vandenį i... pelkių išvarinėti, į jas su didžiausiu... triukšmu sulėkdavo pulkai laukinių... ančių, pempių, perkūno oželių, gandrų... gervių ir kitokių balų paukščių, kurių... nei vardų žmonės nežinojo. Gyvenimas... pelkėse atgydavo visai vasarai. Tačiau... ir paukščių apsigyvenimas nepakeitė... kasdieninio pelkių vaizdo. Ir vasaros... metu jos buvo paslaptinga ir niūri vieta... Žmonės žiemą ir vasarą pelkių veng... davo. O vengdavo jų ne vien tik dė... žalčių ir gyvačių, kurių apsčiai pelkė... se prisilaikė ir kurių karalius - didelė... kaip sniegas balta, su dantyta kaip karū... na skiautere ant galvos gyvatė - gyve... nusi giliai žemėse netolimoje Vilkstau... gio dauboje. Apylinkės gyventojų tarpe pelkės turėjo blogą vardą, kaip... negerųjų dvasių karalystė. Jose nuo se... nų senovės gyveno paslaptingos ir... tamsios dvasios, vaiduokliai išdai... gininkai. Jie į pelkes patekusiam žmo... gui apdumdavo akis. Nakties metu... ėriukais ir šuniukais pasivertę, klai... dindavo praeivius ir vedžiodavo juos... po pelkes iki aušros. Arba šiaip piktai iš... žmonių pasijuokdavo.

Matyt, nuobodu būdavo vaiduok... liams vienumoje niurksoti mauruose... pelkių viduryje. Jie ieškodavo žmonių... artumos. Dėl to Vabalkšnės tiltas ir... sietuva prie didžiojo alksnio buvo... nuolatinė vieta, kur vaiduokliai krės... davo savo išdaigas.

Rudenio ir žiemos ilgais vakarais... šiltose gryčiose vakarojant, buvo... pasakojamos istorijos ir nuotykiai su... vaiduokliais, atsitikę gerai pažįsta... miems aplinkinių kaimų gyventojams.

Vieną kartą - gražią vasaros šešta... dienio naktį - keturi drąsiausi mūsų kaimo vyrai ėjo namo, vakarą praleidę pas Užbalių kaimo mergas. Naktis ty... ki. Mėnesiena. Viskas kaip dieną aiškiai matosi. Dainuodami vieškeliu prieina... Vabalkšnės tiltą. Niekur nieko. Paėję... keliolika žingsnių už tilto girdi, kad... vandenyje kažkas taškosi ir mergiška... juokiasi. Atsigrįžta visi atgal ir mato... pačioje giliausioje upės vietoje, prie se... no alksnio, maudosi dvi nuogutėlės... išsirengusios mergos. Kas tokios ... negalima iš tolo pažinti. Kikena... vandeniu viena kitą taško ir moja ber... nams rankomis arčiau prieiti. Sustojo... vyrai ant kelio ir kalbasi:

- Tu tik žiūrėk - mergos pasiuto!

- Mergos maudosi. Tai kas? Tegul sau... maudosi. Juk reikia kada nors ir... nusimaudyti.

- Bet kodėl prie pat tilto? Ir dar pačią... vidurnakčio laiku? Kam jos mus... besarmatės, pas save vilioja ir į pagun... dą piktą veda?...

Drąsiausias iš jų, Jurkaus Baltrus... žinomas apylinkėje peštukas, kuris... visuomet su savim nešiodavosi plak... tuką, ir sako:

- Einam, vyrai, pažiūrėsim kas per... vienos tos žuvelės. Paskui klebonui... pasakysim, kad per pamokslą išbartų...

kam plikas savo bambas vyrams į akis kaišiot nesigėdi. -

Vyrai drąsiai sugrįžo prie tilto. Žiūri - mergų nė balso. Apibėgo patiltę, apieškojo - nėra. Nei mergų, nei drabužių. Kaip nebūta. Tik sietuvoje, toje vietoje, kur jos prie senojo alksnio maudėsi, pilkas rūko debesėlis stovi.

- Kur anos galėjo taip staiga prapulti?

- Aiškiai visi matėme, kad buvo.

- Bene velnias mums dabar akis monija...

Tik tuo metu nuo senojo alksnio tikšt, tikšt, tikšt - taškydami vandenį į pelkes nubėgo du tamsūs šešėliai. Ne tai susilenkę žmonės, ne tai dideli šunes. Kad ir labai drąsūs vyrai buvo ir kaimo vakaruškose, arba šiaip kur būdavo didesnis klumpių sunešimas visi jiems iš kelio traukėsi, bet šešėlių vytis į pelkes vidurnaktyje nedrįso. Taip ir parėjo namo visi nejaukiai nutilę.

Arba vėl kitas atsitikimas. Katinausko uošvis, senis Gintala, anksti pavasarį nuėjo vieną pavakarį į gretimą Padūmio kaimą, pas kūmą Degutį, tabako sėklos parsinešti. To gerojo tabako, kuris žydi ružavais žiedais, užaugę lapai būna ilgi ir geltoni, rūkant turi maloniai kvepiantį skonį. Gintala su Degučiu buvo vienmečiai ir kartu tarnavę tame pačiame rusų caro armijos pulke. Nuėjęs pas kūmą, Gintala ne tik gavo tabako sėklų, bet buvo ir gražiai pavaišintas. Kai išsiruošė namo, buvo jau vėlus laikas. Senuko žingsniai nebespartūs. Eina pamažu ir pypkutę papsi. Netoli tilto mato, kad šalia kelio guli gražus, virš dviejų metrų ilgio geležies gabalas. Kaip tik tinkamas ūkio padargams. Kam nors važiuojant namo iškrito iš vežimo. Toks geras daiktas ūkyje visuomet yra reikalingas. Gintala nutarė geležies nepalikti. Bandė užsikelti ant peties, bet geležies gabalas buvo per sunkus. Atsivilkęs geležį prie tilto, senis vargais negalais užkėlė ją ant tilto atramos, o tada atsitiesęs užsidėjo ant peties ir pabandė nešti. Tik iš karto šoną jam taip baisiai nudiegė, kad turėjo geležį vėl numesti ant žemės. Nusitvėręs tilto turėklų, žmogus gaudė kvapą ir ilsėjosi. Matydamas, kad panešti geležį nepajėgia, senukas ją pradėjo vilkte vilkti namo. Ir vilko gerą varsną. Sušilo, nusikamavo, jėgos visai pasibaigė, o namai dar toli. Šoną taip diegia, kad vos kvapą atgauti begali. Bet gaila seniui geležį palikti. Gali kas kitas radęs paimti. Valandėlę pailsėjęs, paskutines jėgas įtempęs, nuvilko geležį į netoli nuo kelio augantį krūmą ir paslėpė. Iš viršaus dar žoliukėmis apmėtė, kad nesimatytų. Lazda pasiramsčiuodamas ir kas keli žingsniai pailsėdamas, parėjo Gintala namo, pasakė savo žentui kur paslėpė geležį ir atsigulė į lovą. Katinauskas vos švintant nuvažiavo į nurodytą vietą geležies pasiimti, bet geležies vietoje rado supuvusį ir vandens prisgėrusį alksninį rastgalį. Supykęs Katinauskas paspyrė koja stuobrį ir keiksnodamas pakvaišusį uošvį grįžo namo.

O senis Gintala po tos nakties iš lovos daugiau nebeatsikėlė. Savaitę sunkiai pasirgęs, atsiskyrė su šiuo pasauliu. Paliko visi turtai, kuriuos padauginti norėdamas sau nepriklausančiu geležies gabalu, iš godumo vaiduokliams ant juoko trūkį gavo.

Bet gražiausiai atsitiko dviem Išdaigų kaimo ūkininkams Petrui Draskiniui ir Motiejui Stačiūnui. Šv. Baltramiejaus turgaus dieną abu, turėdami visokių reikalų mieste ir nenorėdami atskirai arklių varinėti, susitarė važiuoti kartu. Pasiėmė kaimynai po arklį, sukinkė į Draskinio vežimą ir išvažiavo. Mieste užtruko visą dieną. Draskinis turguje nusipirko sunkaus tipo arklį, ir, žinoma, nugėrė geras magaryčias. Namo išvažiavo jau temstant. Važiavo neskubėdami, pasikalbėdami apie valdžios įstaigose sutvarkytus reikalus, apie Draskinio naujai pirktą arklį, kad jis stambus, plačios krūtinės, trumpo sprando ir labai gražių stiprių kojų - žodžiu, labai tinkamas ūkio darbams. Taip besikalbėdami jau vidurnakčiais privažiavo ir Plikbalių pelkes. Pravažiavę Vabalkšnės tiltą, išgirdo kiaulę kriuksint. Kaimynai sustabdė arklius, pririšo juos prie šalia augančio gluosnio ir ėjo pažiūrėti, ar tikrai prie kelio kiaulė kriuksi, ar tik jiems taip pasirodė. Žiūri - pakelėje guli paršas. Ne šiaip sau koks nususęs kiaulpalaikis, bet visai gražus penimis meitėlis. Kojos surištos smaluotomis virvėmis. Koks nors girtas žmogus iš turgaus vežėsi ir pametė. Ne kiekvieną dieną tokį peniukšlį gali ant kelio rasti. Šuniška laimė jiems pasitaikė - apsidžiaugė kaimynai. Atsitempė meitėlį prie vežimo ir bandė jį įkelti. Nors abu stiprūs vyrai buvo, bet meitėlis, bjaurybė, buvo jiems per sunkus. Ir šiaip meitėlį bandė įkelti į vežimą ir kitaip, bet vis nesėkmingai. Abu sušilo, išvargo. O paršas sau guli ant žemės prie vežimo ir vis retkarčiais kriukteli. Susėdo vyrai ant drėgno griovio kranto ir dairosi į kelią - gal kas eis ar pravažiuos ir padės meitėlį įkelti. Bet kelias tuščias, tylu, o aplinkui naktis ir ūkanomis apklotos pelkės. Besiilsėdami nutarė atrišti paršui kojas, vadelėmis pririšti jį prie vežimo ir, vienam iš paskos pavarant, pamažu važiuoti namo. Jau kėlėsi nuo griovio kranto meitėlio atraišioti, tik staiga kažkurioje papelkės sodyboje pragydo gaidys. Tuo pačiu momentu netoli jų pliaukšt - pokšt kažkas į pelkių vandenis lyg tai liže, lyg kokia plačia uodega suplojo ir nusikvatojo tokiu piktu ir klaikiu balsu, kad Petrui ir Motiejui šiurpas per pakinklius nuėjo. Tas baisus juokas, nuaidėjęs pelkėmis iki miško, nenutilo skambėjęs kaimynų ausyse. O meitėlio kaip nebūta. Tik toje vietoje prie vežimo, kur jis gulėjo, stipriai dvokė siera. Pilni baimės krito kaimynai į vežimą ir kaip juos besibaidantys arkliai parvežė namo nė patys nebežinojo.

Niūrios ir nejaukios buvo Plikbalių pelkės. Ypatingai naktį jų lenkdavosi ir pasirinkdavo ilgesnį kelią aplinkui, kad tik nereikėtų per jas keliauti.

Tais metais, kada Lietuva šventė dešimties metų Nepriklausomybės paskelbimo sukaktuves, prasidėjus pavasariui, į mūsų pelkes gražiomis mašinomis suvažiavo daug visokių ponų. Apsiavę ilgus aulinius batus, nešini keistais instrumentais, per dienas jie braidė pelkėse, jas matavo, statė gaires, darė planus ir braižinius.

Sekančiais metais suvažiavo daug grioviakasių ir mūsų pelkes skersai ir išilgai išraižė tiesiais, giliais kanalais. Vanduo nubėgo, pelkės išdžiūvo ir pavirto ištisa dirbama, derlingiausia apylinkėje dirva.

Su tamsiu pelkių vandeniu dingo iš mūsų apylinkės vaiduokliai. Kur darbšti žmogaus ranka pasiekia, ten tamsiosioms dvasioms nebepalieka vietos. Derlingoje dirvoje auga javai, sunkias varpas kaitriuose saulės spinduliuose brandindami. Ir niekas, net gūdžiame vidurnaktyje, Vabalkšnės sietuvoje nebemato besimaudančių nuogų merginų, sugebančių vienu akimirksniu pavirsti į pilko rūko debesėlį.

Kyla į viršų Nemakščių šventovė

Tik grįžusi iš Lietuvos p. Alfa Savickienė "Mūsų Pastogei" parvežė porą statomos Nemakščių bažnyčios nuotraukų, iš kurių matosi lig šiol padarytas progresas. Šios bažnyčios šventoriuje palaidotas buvęs Sydnėjaus lietuvių kapelionas prelatas Petras Butkus (žiūr. š. m. ".M.P." Nr.34), rėmęs bažnyčios statymą.

Deja, jos statyba, atrodo, dar ilgokai užtruks, nes tai labai didelis pastatas, o lėšų, kaip girdėti, neperdaugiausia...

"M.P." inf.

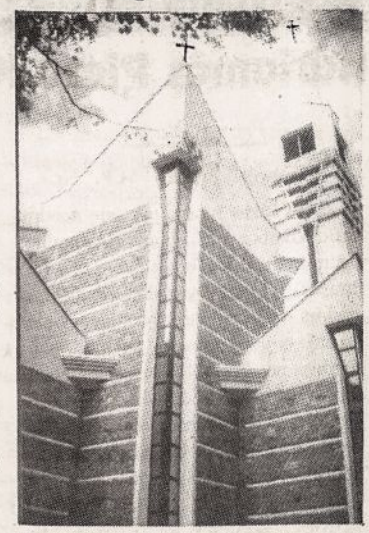

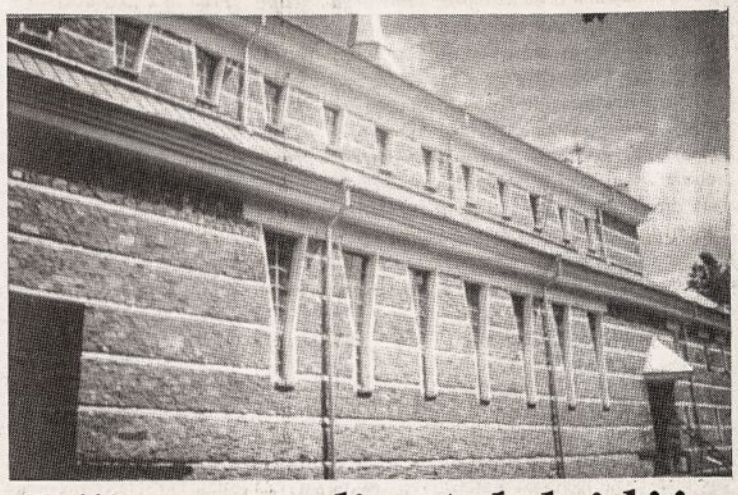

Dešinėje: Žvilgsnis į bažnyčios bokštus.

Apačioje: Viena masyvių bažnyčios sienų.

Džiaugsmelis Adelaidėje

Nors gamtoje šalta ir sniegas baltuoja Adelaidės kalvose, bet „dūšioje" šilta ir malonu. Po viešnagės tėvynėje sugrįžo rašytoja - laureatė Bronė Mockūnienė ir lauktuvių parvežė antrąją savo knygą (kaip ir dera pagal lietuviškas tradicijas). Pirmoji jos knyga „Saulėlydis" 1977 metais buvo premijuota Akademinio skautų sąjūdžio. Dabartinė, spausdinta jau laisvoje Lietuvoje, gražiai atrodo, skoningu aplanku; tik ta saulė teka iš priešingos pusės. Mat jau „Kelionė į nežinią", o čia juk viskas atvirkščiai. „Lietuviai Australijoje". Tai autorės ir kitų antrojo transporto lietuvių odisėja. Knyga susideda iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje apysaka, lyg ir preliudas į antrąją knygos dalį.. Tėvynės praradimo gėla, vargas bėglių stovykloje, viltis vėl sugrįžti į prarastus namus.

Emigracijos realybė su įsikūrimo ir išlikimo rūpesčiais. Pirmieji visuomeninio ir kultūrinio lietuviškojo gyvenimo žingsniai. Organizacijų kūrimas, spauda ir jos darbuotojai. Autorė dailininkės įžvalgumu apsako lūkesčius ir pastangas net ir mažuose lietuvių telkiniuose. Knygoje daug nuotraukų ir citatų iš kitų žymių žmonių pasisakymų. Tai ryškūs autorės kruopštumo ir objektyvumo įrodymai. Šioje 256 puslapių knygoje sutelpa Australijos istorijos žinios ir čia buvių aborigenų charakterio bruožai. Labai realiai aprašytas anglosaksų elgesys su naujaisiais imigrantais, kuris gana ilgai buvo atšiaurus.

Knygos siunta randasi pakelyje į Australiją. Tikėkimės, kad ji bus gauta prieš Kalėdas. O tai būtų labai prasminga dovana švenčių proga draugams, vaikams ir anūkams.

T. K.

KULTŪRINIAME GYVENIME

✹ Apie gruodžio mėn. įvyksiančias Lietuvių dienas Melbourne rašo JAV „Darbininkas" (Nr. 19). Tarp kitko jis sako, kad ten įvyksiančiame tautosakos, dainos ir poezijos vakare (gruodžio 27 d.) dalyvausianti ir dabar Amerikoje gyvenanti poetė Julija Švabaitė.

✹ „Poezijos pavasario - 96" tąsa - Lietuvos ir išeivijos poetų išvyka pas Lenkijos lietuvius. Aplankyti Punsko, Perestavonių, Navinikų, Vidugirių, Krasnovo ir Krasnagrūdos mokyklų mokiniai ir pedagogai.

"Mūsų Pastogė" Nr.36 1996.9.9 psl.5

Pirmieji metai Australijoje

Kuriamės Pietų Kryžiaus žemyne

Pranas Nagys

(Tęsinys iš praeito "M.P." Nr.)

Atėjo laikas ruoštis cukrinių nendrių kirtimo darbams ir kelionei į Australijos šiaurę. Pranešė, kad bus sudaryti „gengai" (grupės) iš šešių vyrų. Prie tos grupės priskirs vedusią porą. Moteris gamins maistą, o vyras, drauge su kitais, kirs cukrines nendres. Algą mokės už atliktą darbą - nukirstas nendrių tonas, o tie pinigai - uždarbis - dalinami į aštuonias lygias dalis. Raštinės lange buvo paskelbta, kad patys emigrantai susidarytų grupes ir atėję į raštinę tas grupes užregistruotų. Mes, būdami iš seniau pažįstami, nutarėme sudaryti savo grupę. Ji buvo tokia: Pranas Nagys, Juozas Nagys, Bronius Rainys, Gediminas Žemaitis (visi iš Vietinės rinktinės), Henrikas Medutis (man ir broliui pažįstamas iš Inžinerijos kuopos), Edvardas Rašymas (mano ir brolio pažįstamas iš Vyžuonų ir iš Vietinės rinktinės). Sudarę šią grupę, užregistravome raštinėje ir sekančią dieną jai buvo priskirta vedusi pora - Berta ir Česlovas Paulėnai. Berta buvo Klaipėdos krašto lietuvė. Po dviejų dienų jie susirado mus ir atėjo susipažinti. Berta jaudinosi dėl virėjos darbo. Ji aiškino, kad niekada nevirus valgio didesnei grupei žmonių, nes karo ir pokario metais daug ko ir negalėjai išvirti, nes nebuvo iš ko. "Kaip aš galėsiu tą virimą daryti, kai neturiu praktikos?" Mes visi sutikome, kad ji negalės iš karto pradėti gaminti maistą aštuoniems žmonėms be jokios praktikos. Moteris tą paskyrimą pergyveno - akyse matėsi ašaros... Aš jai pasakiau: „Nesirūpinkite, mes visi mokame valgyt pasigaminti. Nusipirksime duonos, sviesto, sūrio, dešros, kiaušinių, pieno. Išsivirsime arbatos ir žiūrėsime ką toliau darysime. Visi mes dirbsime bendrai, sutartinai ir pavalgysime". Ji nusiramino. Pakalbėjus apie įvairius kitus reikalus, jie išėjo apsiraminę. Paulėnas-užpalietis, dirbęs valsčiaus raštinėje. Jo gimtinė tik 9 kilometrai nuo manosios. Atitarnavęs Lietuvos kariuomenėje, buvo nuoseklus, supratingas ir draugiškas žmogus.

Bonegillos aplinka įvairi. Vienoje Murray upės pusėje tiesiasi akmeningi kalnai su ant jų augančiais rudais Australijos eukaliptais, vadinamais „gumtrees". Kitoje pusėje lygumos, kurios tiktai kiek pakilę nuo upės vandens lygio. Jas dengia žole apaugę, daugumoje aptverti laukai, kuriuose ganėsi avys. Vietomis aptvertuose laukuose matėsi iškasti prūdai, kuriuose vandens yra ištisus metus atsigerti avims. Čia avių priežiūrai mažai tereikia laiko. Tiktai prižiūrėti tas spygliuotų vielų tvoras. Kiti, didesni fermeriai, net nežino kiek jų laukuose avių ganosi. Atėjus vilnos kirpimo sezonui, jas suskaičiuoja samdyti avių kirpėjai. Fermerių pelnas yra iš vilnos ir avienos mėsos. Pokario fermeriai Australijoje gerai uždirbdavo.

Laisvalaikiais su draugais eidavau pasivaikščioti, apžiūrėti, ištirti dar nematytas apylinkes bei vaizdus, kurie,

Pranas ir Juozas Nagiai tik atplaukę į Melburną, 1949.IV.26 prie laivo "Gen. Black".

juo toliau, tuo daugiau domino ir viliojo į tolumas - vis toliau nuo stovyklos. Netoliese tiltas per Murray upę. Čia būtinai reikia padaryti nuotrauką, nes nežinai ar ant jo dar kada teks užlipti. Ar teks su esamaisiais kelionės draugais besusitikti? Viktoras Laukaitis, su kuriuo daug kalbėjomės ant laivo denio, buvo ir dabar čia – Australijoje. Jis lankė Scheinfeld'o gimnaziją Vokietijoje. Ten aš turėjau pažįstamų, su kuriais buvau susipažinęs per krepšinio rungtynes. Scheinfeldiečiai gimnazistai buvo mus pasikvietę draugiškoms rungtynėms pas save. Jie pas mus Nürtingene dalyvavo dešimties gimnazijų turnyre. Vėliau jis tapo Australijos Lietuvių katalikų federacijos pirmininku, kuriuo išbuvo daug metų. Jį palaužė vėžio liga. Mirė per daug anksti. Jį, vėliau, buvau keletą kartų sutikęs, kaip ir daugelį kitų, gaila, kad prabėgę dešimtmečiai, iš galvos išskaidė daugelį pavardžių ir vaizdų.

Didesnei lietuvių grupei atvykus į Australiją, kaip galima apsieiti be dainos? Bonegilloje įvyko koncertas. Be lietuvių jame dalyvavo ir kitų tautybių keletas menininkų, drauge važiavusių laivu. Aš dalyvavau kaip choristas, vyrų choro dainininkas.

Mūsų laivu atvykęs kun. Kazimieras Kavaliauskas, buvo pirmasis lietuvis kunigas. Jis atvyko kaip darbininkas. Atvykus čia, prisistatė Vyskupijai, o valdžia leido jį paskirti stovyklos kapelionu. Atvykėliams reikalingos pamaldos. Salė gauta. Reikia vargonų. Netoli stovyklos buvo maža australų bažnytėlė. Ja niekas nesinaudojo. Jos dydis, sakyčiau, atrodė kaip kaimo pirties. Australai vargonus iš tos bažnytėlės atidavė naudotis lietuviams ir kitiems katalikams stovykloje. Ūkininkas juos pervežė sunkvežimiu. Drauge su keletu kitų, aš dalyvavau tuos vargonus pervežant. Pastatėme vargonus, sustatėme kėdes. Kunigas jau atsigavęs iš po ligos laive. Vargonininko Budrio išmėgintais vargonais pritariant, prasidėjo Bonegilloje pirmosios pamaldos, su mūsų visiems gerai žinoma giesme „Pulkim ant kelių".

Stovykloje lietuvių tarpe buvo gerų krepšininkų. Susirišta su Australijos kariuomenės krepšininkais, kuriuos treniravo ir kartu su jais žaidė Algis Liubinskas. Jis buvo atvykęs pirmuoju transportu ir paskirtas darbams prie kariuomenės, juos treniravo. Mūsų transporto krepšininkai rungtynes laimėjo. Man buvo staigmena, kai dar prieš rungtynes, stovint prie aikštės, mane atpažinęs pasveikino Algis Liubinskas. Jis man buvo pažįstamas iš mokslo dienų Vilniuje. Vėliau jį buvau keletą kartų sutikęs. Mirė būdamas dar vidutinio amžiaus Sydnėjuje (1970 m.).

Bonegillos stovykla buvo netoli Albury. Į Albury važinėdavo autobusas. Bet ten nuvykti neturėjau nei didelio noro, nei pinigų. Mano gautąjį dovaninį svarą ir savaitinius duodamus šilingus kišenpinigių taupiau ateičiai. Vieni čia esančiame kioske pirkosi cigarečių, šokolado ar kitų skanėstų pasiskanauti, bet man tai nerūpėjo. Buvau gerai pavalgęs ir nerūkiau.

Čia gyvenant, pasižymėjo vienas jaunas lietuvis, pakliūdamas į Albury spaudą. Jis mokėjo angliškai, nugerdavo, tikras padauža. Albury mieste pasigėręs triukšmavo, priešinosi policijai. Policija jam surišo rankas, kojas, užkabino ant lazdos ir per miestą jį nešte nešė į daboklę. Fotografai jį tokioje padėtyje nufotografavo ir nuotrauką įdėjo į laikraštį. Jį pristatė kaip „Balt" ir lietuvį, tik ką atvykusį į Australiją. Mums visiems savo tokiu elgesiu jis padarė blogą vardą ir jo visi nekentė. Nežinau kur jis dingo, bet jo vėliau nebemačiau. Ar tik nedeportavo atgal į Vokietiją? Girdėjau, kad keletas tokių atvejų buvo. Čia vežė transportą po transporto ir vistik, daugumoje, pabaltiečiai australams liko geriausiais emigrantais. Dar ir dabar, kai reikia jiems ką apie pabaltiečius pasakyti savo kalbose juos visuomet giria. „Balts" vardas prigijo australų visuomenėje ir jie pradėjo visus emigrantus taip vadinti. Nors pabaltiečiai po kurio laiko daugiau nebeatvažiuodavo, bet tas vardas dar daug metų buvo kartojamas.

Pakeliui į cukrinių nendrių laukus

Atėjo diena kelionei į darbus. Vykstančius į Australijos šiaurę, į cukrinių nendrių laukus, apginklavo tinklais apsigynimui nuo moskitų, skrybėlėmis - apsisaugoti nuo saulės ir davė išeigai po kostiumėlį. Sandėlininkas man

Office of the Military Governor

CERTIFICATE OF IDENTITY IN LIEU OF PASSPORT

Asmens dokumentas įvažiavimui į Australiją išduotas P. Nagiui Frankfurte.

jį pametė, sakydamas: „Čia tau!" Jis man buvo per mažas tas kostiumėlis ir dėvėti jo negalėjau. Manėme, kad visa tai mums duodama kaip dovanos, tačiau už visus išduotus daiktus atskaitė iš pirmosios ar antrosios algos.

1948 m. gegužės 22 dieną, 8.30 vahl. ryto išvykome iš Albury stoties. Vykome, reikia pasakyti, su nerimu į tolimąją Queenslando šiaurę, į karščius, į darbą, nematytą, nežinomą. Kelionė - apie 2 500 kilometrų. Dairėmės į prabėgantį pilką gamtovaizdį. Daug avių, daug karvių laukuose, o žmonių nesimato, lyg jų čia visai nebūtų. O ta žolė - ruda, sausa. Kaip gali gyvuliai tokią žolę ėsti? Lietuvoje žolė būdavo žalia, žalia. Norėtųsi ko nors paklausti, bet nėra ko klausti. Traukinys skuba. Vienur kitur matosi ūkininkų sodybos apaugusios aukštais eukaliptais. Kai kur pamatai pušynėlį. Jie čia sodinti. Pro atdarus langus vėjas neša dulkes, kurios pripildo ne tik vagonų kampus, bet ir mūsų gerkles. Sėdynėse miegas nepatogus. Langų uždaryti negali, nes tuoj ima trūkti oro. Be to, uodai neleidžia užmigti. Sekančią dieną pusryčiai Moss Vale, pietūs - Newcastle, o vakarienė - Gloucester. **(Bus daugiau)**

"Gen. Black" suruošto koncerto programos viršelis.

Lietuvių emigrantų atsisveikinimo programa

1. Vyrų choras dainuoja: „Ramovėnų maršas", „Žygis į Vilnių". Veda p. Budrys.
2. Solo akordeonu - liaudies melodijų pynė. Atlieka Petraitis.
3. Lietuvių liaudies šokis „Oželis". Veda p. Birutė Kirlytė.
4. Dvi liaudies dainos - solo p. Rūtenis: „Ko vėjai pučia", „Tamsiojoj naktelėj"
5. Arabai (groteskinis vaizdelis).
6. Čardašas - atlieka p. Rūtenis.
7. Lietuvių liaudies šokis „Lenciūgėlis".
8. Kaip kas deklamuoja (vaidybinė improvizacija). Atlieka emigrantas nr.272.
9. „Komiškas lenciūgėlis" (šokis).
10. Graikijoj - Dievaičio Irono karalystėj (groteskinė pantomima).
11. Adagio iš klasikinio baleto „Gulbių daina". Šoka seserys Canini.
12. Vyrų choras dainuoja: „Tykus buvo vakarėlis", „Gaudžia trimitai". Veda p. Budrys.

Pranešėjas M. Babinskas.

† MŪSŲ † MIRUSIEJI

Su a.a. Eduardu Šliteriu atsisveikinant

Antradienį, rugpjūčio 20 d., Sydnėjuje telefonu buvo gauta žinia, kad Queenslando Saulėtoje pakrantėje (Sunshine Coast) Caloundra mieste, darželiuose skleidžiantis pavasario žiedams, mirė sydnėjiškiams geraĩ pažįstamas Eduardas Šliteris. Netoli 40 - ties metų pragyvenę Sydnėjuje, buvę „Dainos" choro dainininkai, lietuviškų pamaldų ir kitų renginių lankytojai Eduardas ir Emilija Šliteriai dar nėra išblėsę iš Sydnėjaus lietuvių atminties.

Eduardas - jauniausias penkių sūnų šeimoje - gimė 1915 m. kovo 21 dieną Vilniuje. Vilniuje tėvas turėjo didžiulį namą ir siuvyklą, kurioje dirbo virš 10 darbininkų. Šliterių namuose rinkdavosi pasitarimams Lietuvos tarybos atstovai, kurie 1918 metais pasirašė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą. 1920m. Želigovskio legionieriams okupavus Vilnių, šeima persikėlė gyventi į Panevėžį, o vėliau į Kauną. Čia Eduardas baigė gimnaziją. Mokėsi skraidyti, kas nelabai patiko jo mamai, tad nusprendė savo krašto gerovei ir apsaugai stoti mokytis į Karo mokyklą. Stambus vyras, geros sveikatos, puikus plaukikas (buvęs jūrų skautas), atrodė, kad yra puikus kandidatas Karo mokyklai. Tačiau dar ant atranką užkliuvo nelietuviškos šilmės pavardė ir tik Nepriklausomybės akto signatarams įsikišus, Eduardui atsivėrė vartai į Karo mokyklą. Ją baigė paskutiniojoje laidoje 1939 metais. Buvo paskirtas artilerijos pulke būrio vadu. Vėliau buvo pakeltas į vyr. leitenanto laipsnį. Rusams okupavus Lietuvą, dalinys, kuriame tarnavo Eduardas, buvo perkeltas prie Vilniaus. 1941 metais prasidėjus karui, Eduardui su kitais karininkais ir kariais pavyko atsiskirti nuo Raudonosios armijos ir likti Lietuvoje. Vokiečių okupacijos metais Eduardas dirbo vieno malūno buhalteriu.

Tuo laiku Eduardo gyvenime klostėsi ir kiti reikšmingi įvykiai. Susipažino, įsimylėjo, vedė Emiliją Birutę Masiulytę, o 1943 metais jiems gimė pirmasis sūnus Gediminas. Rytų frontui artėjant prie Lietuvos, šeima pasitraukė į Vakarus. Pakelyje staiga mirė Emilijos sesuo ir paliko Šliteriams globoti du mažus vaikus - Justiną ir Kastytį. Gyvenant Vokietijos DP stovykloje Šliteriams gimė antrasis sūnus Algimantas.

Kai amerikiečiai steigė Pabaltiečių tuopas, Eduardas (su pripažintu karininko laipsniu) vadovavo strateginių pastatų sargyboms.

1949 m. gegužės 27 dieną Šliteriai „Castelbianco" laivu atvyko į Sydnėjų. Dviejų metų privalomo darbo sutartį Eduardas aliko NSW geležinkeliečių žinyboje, vėliau dirbo „Dunlop" padangų fabrike, gamybos kontrolėje ir vėliau kelionių įstaigoje. Sydnėjuje gyveno netoli Bankstowno priemiesčio.

Eduardas Šliteris.

Sūnums pastoviai įsikūrus Caloundroje ir tėvai nutarė keltis prie jų. 1985 metais Šliteriai paliko „Dainos" chorą ir daug draugų, su kuriais laiškais, o kartais ir trumpais apsilankymais palaikė artimą draugystę.

Eduardas mirė sulaukęs 81 metų amžiaus. Sveikata nesiskundė. Rytais su Emilija pasivaikčioti eidavo net 4 kilometrus, maudėsi vėsiame jūros vandenyje. Nakčiai tą vakarą atsigulė, kaip ir kitais kartais, tačiau ryte jau nebeatsikėlė. Sustojo plakti širdis. Atvykęs parapijos klebonas kun. John Dobson suteikė ligonių sakramentą. Visi Eduardo broliai jau mirę, palaidoti Lietuvoje. Brolis Algirdas (Viktoro ir Henriko tėvas) žuvo 1941 metų tautos sukilime.

Laidotuvės vyko Caloundroje rugpjūčio 23 d. Karstas buvo apdengtas lietuviška trispalve. Bažnyčioje iškilmingas apeigas vedė pranciškonas kun. Paul, o atsisveikinimo žodį tarė Viktoras Šliteris. Mišių metu giedojo solistė Glenda Connors. Ypač jaudinančiai skambėjo „Ave Maria" ir „Panis Angelicus". Velionio palaikai sudeginti krematoriume.

Iš Sydnėjaus dėdės laidotuvėse dalyvavo Viktoras Šliteris su žmona Juta, Henrikas su žmona Antoinette ir dukra Sofija, taip pat šeimos mylimas anūkas Craig su žmona Nicki.

Caloundroje liūdesyje liko žmona Emilija, sūnūs Gediminas ir Algimantas su šeimomis ir Kastytis.

Ilsėkis ramybėje Eduardai, toli nuo savo tėvynės ir nuo gimtojo Vilniaus.

J. Zinkus

Mirusieji Adelaidėje

† A. † a. **Bronius Masionis**, 82 m. amžiaus, mirė birželio 6 d. West Croydon, SA. Palaidotas birželio 11 d. Centennial Park kapinėse.

† A. † a. **Ida Manamaitytė - Dyse (Dyšienė)**, 75 m. amžiaus, mirė birželio 28 d. Athol Park, SA. Palaidota liepos 3 d. Centennial Park kapinėse.

† A. † a. **Marcelė Matijošaitytė - Gavėnienė**, 88 m. amžiaus, mirė liepos 1 d. Adelaidės Royal ligoninėje. Palaidota Centennial Park kapinėse liepos 9 d.

† A. † a. **Genovaitė Juškevičiūtė - Damaševičienė**, 77 metų amžiaus, mirė liepos 13 d. Largs Bay, SA. Palaidota liepos 16 d. Adelaidės Centennial Park kapinėse. Liūdi vyras Feliksas, dukros Regina ir Marytė su šeimomis.

† A. † a. **Zuzana Štulaitė - Kondratavičienė**, 72 m. amžiaus, mirė liepos 17 d. Palaidota liepos 19 d. Cheltenham kapinėse. Liūdi vyras Juozas, sūnus Algis, Gytis ir Jonas su šeimomis.

Už mirusius gedulingas šv. Mišias atlaikė ir į kapus palydėjo kun. J. Petraitis. Ilsėkitės ramybėje. **(J.N.P.)**

A. † A.
Algimantui Jeronimui Petrikui
mirus, giliai užjaučiame žmoną Fay, dukteris Anną, Reginą ir jų šeimas, seserį dr. Elvyrą Petrikaitę - Šurnienę ir jos šeimą ir kartu liūdime.
E. Bliokienė,
Tamara ir Benius Vingiliai su šeima

A. † A. Edvardui Šliteriui
mirus, jo žmonai Emilijai ir šeimai reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.
Aleksandra ir Zenonas Storpirščiai

Klaipėdos krašto lietuviškosios praeities žinovei
A. † A. Urtei Purvinaitei - Vilkienei
pasitraukus už amžių tylios sienos, nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą ir kitus artimuosius.
Jurgis Reisgys,
Jūratė Fraser

Vietoj gėlių
Pagerbdamas
A.†A. Raimundą Baltramiejūną
vietoje gėlių "Mūsų Pastogei" aukoju 20 dolerių.
V. Martišius

Skaudžią netekties valandą Tėvynėje mirus
A. † A. Algimantui Žilinskui,
jo žmoną Danutę Lietuvoje ir vaikus Australijoje - ALB Krašto valdybos pirmininką Andrių, Raimundą, Julių su šeimomis ir Vygintą nuo širdžiai užjaučiame.
Jadvyga ir Pranas Mulevičiai

Padėka

Brangiems Giminėms ir Bičiuliams, dalyvavusiems mano vyro
a. † a. Juozo Paltanavičiaus
laidotuvių gedulingose šv. Mišiose, palydėjusiems jo palaikus į krematoriumą, užsakiusiems mišias už mirusio vėlę, šios sunkios netekties metu žodžiu ar raštu guodusiems mane, nuoširdžiai dėkoju.

Lygiai taip pat esu dėkinga ir visai eilei Bičiulių, kurie rugsėjo 1 d. dalyvavo šventose prisiminimo Mišiose ir vėliau Lietuvių namuose, Bankstowne, prisiminusiems a.a. Juozą jo laidotuvių ketursavaičio proga.

Dar kartą visiems ačiū.

Marija Paltanavičienė

Padėka

Palydėdami **a. † a. Aleksą Baltutį** į amžinybę, sulaukėme nuoširdžios pagalbos ir užuojautos liūdesio ir skausmo valandoje.

Nuoširdžiai dėkojame: kun. dr. Stasiui Gaideliui SJ už gedulingas pamaldas ir tartus atsisveikinimo žodžius laidotuvių koplyčioje, bažnyčioje ir kapinėse, V. Bosikiui už atsisveikinimą Melburno lietuvių klubo vardu, R. Ragauskui už atsisveikinimą Melburno sporto klubo "Varpo" vardu, sol. J. Rubui už giesmes bažnyčioje ir akompaniatoriui Petrui Čelnai, E. Baltrukonienei už nekrologą "Tėviškės Aiduose", Z. Augaičiui už laidotuvių įamžinimą nuotraukose, J. Vaitkui už aukų priėmimą garbingam a.a. Alekso atminimui, Melburno lietuvių katalikių moterų draugijai už šermenų paruošimą, visiems, pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, raštu ir spaudoje. Jūsų visų paguodžiantys žodžiai palengvino mums pakelti brangaus asmens netekimo skausmą.

Baltučių, Balnionių ir Mucenickų šeimos

Informacija

Tautodailės Ratelis 10 – mečio proga ruošia didelę

MUGĘ – BAZARĄ

sušelpti Lietuvos našlaičius.

Kviečiame gausiai apsilankyti į mugę, bus:

"Balto Dramblio" stalas;
"Šokolado ratas ir Tambola;
Smulkios dovanos Kalėdoms– stalas;
Rankdarbių stalas;
Ratelio 10-mečio darbų paroda;
Turtinga loterija;
Šeštadienio mokyklos vaikų pižamų paradas;
Ratelio Karalaitė ir kitų malonių staigmenų;
Veiks dešrelių, kavos ir pyragaičių baras.

Visos Mugės pajamos skiriamos Lietuvos našlaičiams. Širdingai kviečiame apsilankyti **rugsėjo 15 d., sekmadienį, 12 – 4 val.** Lietuvių klube Bankstowne. Daiktus, aukojamus našlaičiams, galite pristatyti į Liet. klubą darbo valandomis kiekvieną dieną, išskyrus antradieniais. Atneštus daiktus paduoti klubo sekretorei p. Danguolei.

Ratelis

EDUCATION WEEK 1996

8 - 14 rugsėjo 1996

Aplankykite savo vietinę mokyklą ir pasidžiaukite viešojo švietimo pasiekimais NSW - se.

MEETING THE CHALLENGE

NEW SOUTH WALES DEPARTMENT OF SCHOOL EDUCATION

Rugsėjo 22 d., sekmadienį, 2.30 val. p.p. Sydnėjaus lietuvių namų viršutinėje salėje įvyks

"Mūsų Pastogės" popietė.

Programoje: su savo kūryba pasirodys E. Jonaitienė, J. A. Jūragis ir Br. Žalys, išgirsite skambias moterų ansamblio "Sutartinė" dainas.

Popietės metu bus traukiami laimingi "Mūsų Pastogės" loterijos bilietai.

Kviečiame visus gausiai dalyvauti!

LB Spaudos sąjungos valdyba

Chorai atsiliepkite!

Iš p. Mikulskienės gavau kelis egzempliorius A. Mikulskio "Tautinės mišios už kenčiančią Lietuvą" su prašymu perduoti lietuviškoms parapijoms. Siunčiu Adelaidei, Sydnėjui ir Melburnui. Dar turiu dvi knygas. Jei pageidaujate, rašykite A. Karazijienei, 187 Melrose Dve., Tullamarine, Vic. 3043. Atsiųsiu.

A. K.

IEŠKO

Gražinos Sirutytės (jei vedusi, pavardė nežinoma), gim. Lietuvoje (dabar turėtų būti apie 51 metų), vėliau gyvenusios Adelaidėje, ieško mokyklos laikų draugė, Hilda Osoinik, dabar Skutza. Jos adresas: **45663 Recklinghausen, Marien Street 15, Germany. Tel.: 02361 63548.** Smulkesnės žinios "M.P." redakcijoje.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 - 18 East Terrace, BANKSTOWN,
Tel. 978 1414, faksas (02) 9790 3233

Lietuvių klubo ponių komitetas ruošia

Madų paradą,

kuris įvyks spalio 13 d. (sekmadienį), 2.30 val. popiet, Lietuvių klube, Bankstowne.

Mokestis: 8 doleriai (į šią kainą įeina įėjimas, laimingasis durų prizas, šampanas, bealkoholiniai gėrimai, užkandis, kava ir sausainiai).

Dėl smulkesnės informacijos galite kreiptis į Danguolę (laike darbo valandų) tel. 9708 1414 arba Eleną (vakarais) tel. 9610 2540.

TALKOS PRANEŠIMAS

Nuo rugsėjo 1 d., 1996, naujiems ir atnaujinamiems indėliams galioja sekantys procentai:

Terminuoti indėliai:

Mėnesinių palūkanų sąskaita (Min. $10,000)	6.5%
12 mėn.	
$5,000 +	7.5%
$500 - $4 999	7.25%
6 mėn.	7%
3 mėn.	6.5%

Sąskaitos minimumas $500

Terminui pasibaigus, indėlį galima išimti ar pervesti į kitą sąskaitą. Palūkanos įmokamos į einamąją sąskaitą. Jei klientas nepraneša savo pageidavimo, sąskaita automatiškai pervedama į naują, tokį patį terminuotą indėlį. Pinigus iš terminuotų indėlių galima išimti terminui nesuėjus. Tuo atveju mokama tik 2% už išimtus pinigus..

Einamosios sąskaitos:

$5000 +	4%
$1000 - $4999	3%
$1.00 - $999	2%

Paskolos:

Su turto užstatu iki $180,000	8.9%
NAUJOS paskolos pirmieji 12 mėn. virš $20,000	6.9 %
Su dokumentų užstatu iki $25,000	12%
Su garantuotojais iki $10,000	13%
Asmeninės iki $5,000	13%

Talka viršmėnesius paskolų procentus gali keisti metų bėgyje atsižvelgiant į bankų ir finansinių įstaigų siūlomus procentus.

Adelaide 362 7377
Melbourne 9328 3466
Sydney 796 8662

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ
TALKA
KREDITO DRAUGIJA

TALKA INFORMATION

The following interest rates apply from Sept. 1, 1996 for all new and renewed deposits:

Term Deposits:

Monthly interest Account (Min. $10,000)	6.5%
12 month	
$5,000 +	7.5%
$500 - $4 999	7.25%
6 month	7%
3 month	6.5%

Account minimum $500

On maturity, the deposit and interest may be withdrawn or transferred to other accounts. If the client does not notify his/her intentions, the account is automatically rolled over for another equal term at current interest rate. Withdrawals may be made from term deposits before maturity date. In such case only 2% is payable on the withdrawn sum.

Current Accounts:

$5000 +	4%
$1000 - $4999	3%
$1.00 - $999	2%

Loans:

Mortgage security up to $180,000	8.9%
NEW loans over $20,000 capped for 12 mth..	6.9 %
Title deposit security up to $25,000	12%
Guarantor secured up to $10,000	13%
Personal up to $5,000	13%

Loan interest rates may be varied during the year depending on current interest rates offered by banks and other societies.

Adelaide 362 7377
Melbourne 9328 3466
Sydney 796 8662

LITHUANIAN CO-OPERATIVE
TALKA
CREDIT SOCIETY LTD

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.
Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga
Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200
Redaktorius Bronius Žalys. ❄❄❄ Redakcijos ir administracijos telefonas (02) 9790 3233
Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Prenumerata metams $ 45 Užsienyje paprastu paštu $60 N. Zelandijoje oro paštu $ 75
Užsienyje oro paštu $ 100